

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

ÖĞRENCİLER İÇİN

NUTUK

GENÇ DESTEK: 22
EĞİTİM: 1

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK / NUTUK

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Özlem Esmergül
Editör: Devrim Yalkut

Kapak Tasarım: İlknur Muştu
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Genç Destek: Mart 2017 (5.000 Adet)

6.-7. Baskı: Ağustos 2018

8. Baskı: Ocak 2020

Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-239-6

© Genç Destek

Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul

Tel.: (0) 212 252 22 42

Faks: (0) 212 252 22 43

www.destekdukkani.com

info@destekyayinlari.com

facebook.com/DestekYayinevi

twitter.com/destekyayinlari

instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Nazlı Koçak

Sertifika No. 40200

Maltepe Mahallesi

Hastane Yolu Sokak No. 1/6

Zeytinburnu / İstanbul

Genç Destek, Destek Yayınları'nın tescilli markasıdır.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

ÖĞRENCİLER İÇİN
NUTUK

İÇİNDEKİLER

Samsun'a çıkışım ve ülkenin genel durumu.....	15
Kurtuluş çareleri.....	17
Milli kuruluşların siyasi amaçları.....	18
Milli varlığa düşman kuruluşlar.....	21
İngiliz Muhipleri Cemiyeti.....	21
Amerikan mandası	22
Ordumuzun durumu.....	24
Müfettişlik görevimin sağladığı geniş yetkiler	25
Önerilen kurtuluş çareleri	28
Tam bağımsız yeni bir Türk Devleti.....	29
Ya istiklal ya ölüm	30
Orduyla temas.....	34
Ulusal örgütler kuruluyor, ulus uyandırılıyor.....	38
Ulusal gösteriler	40
İstanbul'a geri çağırılmışım.....	41
Sivas'ta genel bir ulusal kongrenin toplanması.....	43
Amasya Bildirgesi	43

Adını gizleyen bir tanık Amasya'ya geliyor.....	45
Rauf Bey ve Refet Bey'in kararsızlığı.....	48
Kongre çağrısı	49
Ali Kemal Bey'in genelgesi	50
Ali Galip Bey Sivas'ta	52
Sivas'a gidiş	53
Erzurum'a gidiş	58
Ulusal amaç.....	58
Erzurum Kongresi hazırlıkları	61
İstanbul Hükümeti tarafından resmi görevimin ve yetkilerimin elimden alınması	63
Erzurumluların yardımları.....	64
Erzurum Kongresi	65
Erzurum Kongresi üyeleri.....	68
Erzurum Kongresi'nde ortaya çıkan kararsızlıklar.....	69
Karakol Cemiyeti.....	74
Avrupa'dan başarısızlıkla dönen Ferit Paşa'ya çektiğim telgraf.....	76
Sivas Kongresi hazırlıkları	79
Erzurum'dan ayrılmak gerekiyor	80
Sivas'a gidiş	82
Sivas Kongresi	86
Manda konusu kongre gündeminde	90

Ali Galip olayı	95
Ferit Paşa hükümetine saldırı	99
Ülkenin başsız bırakılmaması için yapılan girişimler.....	106
Direnişler ve tehditler	109
Kâzım Karabekir'in önerileri.....	112
Padişahın bildirisi.....	118
İstanbul Hükümeti Kastamonu valisini değiştiriyor ...	120
Refet Bey'in yersiz önerileri.....	123
General Harbord Kurulu'yla görüşme	124
Abdülkerim Paşa'nın aracılığı	125
Ali Rıza Paşa hükümetinin kurulması	127
Ulusal örgüt genişliyor ve güçleniyor	133
Mebuslar Meclisi'nin toplanacağı yer	135
Amasya görüşmeleri	137
Şeyh Recep olayı.....	139
Ulusal örgütün yeniden düzenlenmesi.....	147
Ankara'ya geliş	148
Yeni milletvekilleriyle Ankara'da görüşme	150
Cemal Paşa, genç komutanları uzaklaştırmak istiyor...	152
Ankara halkıyla tanışma konferansı	154
Wilson ilkeleri.....	155

Ankara'ya gelen milletvekilleriyle yaptığım görüşmeler.....	156
Ulusun tek arzusu vardı: Kurtuluş!.....	157
Ulusal Ant (Misak-ı Milli).....	158
Ankara'da toplanmak	159
Cemal Paşa'nın işinden uzaklaştırılması.....	161
İstanbul'daki yabancı subayların tutuklanmaları.....	164
Hükümeti düşürme isteği.....	164
Akbaş cephaneliği ve Köprülülü Hamdi Bey	167
Anzavur'un cephelerimizi arkadan vurmaya kalkışması	168
Ali Rıza Paşa hükümetinin istifası	169
İstanbul'un işgali	170
Meclis'in Ankara'da toplanması kararı	174
Ulusal siyaset.....	179
Hükümet kuruluyor	180
Türkiye Büyük Millet Meclisi, başkanını seçiyor	181
Bakanlar Kurulu'nun kurulması	182
İlk Bakanlar Kurulu.....	183
İstiklal Mahkemeleri.....	184
İç ayaklanmalar	185
Anzavur ve Düzce ayaklanması.....	185
Hilafet Ordusu	187

Yenihan, Yozgat ve Boğazlıyan ayaklanmaları.....	187
Güney sınırlarımızda yaşanan olaylar	188
Konya ayaklanması.....	189
İzmir: Yunan cephesi.....	189
Güney: Fransız cephesi.....	191
Moskova'ya kurul gönderilmesi	193
Yunanlıların ilk genel saldırısı	193
Yeşil Ordu	195
Çerkez Ethem ve kardeşlerinin dikkat çeken davranışları.....	197
Doğu Cephesi.....	200
Gümrü Antlaşması.....	202
Trakya'daki durum	203
İkinci Konya ayaklanması.....	204
Gediz saldırısı.....	206
Çerkez Ethem ve kardeşlerinin dedikoduları	207
Ethem ve Tevfik kardeşlerin muhalefete geçmesi	208
Ethem ve Tevfik kardeşlerin hükümete karşı ayaklanması	210
Birinci İnönü Zaferi	215
Londra Konferansı.....	216
İkinci İnönü Zaferi	218
Güney Cephesi'nde eylemler	219

Meclis'te kurulan siyasi gruplar	221
Sakarya Meydan Savaşı.....	223
Ordunun başına geçmemi isteyenler.....	224
Milli vergiler emri.....	227
Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır.....	229
Mareşal rütbesi ve Gazi unvanı	231
Ankara Antlaşması.....	231
Pontus sorunu	236
Dünya önünde vereceğimiz sınava hazırlanırken	239
Başkomutanlık yasaasının uzatılması.....	242
Muhalif grubun Meclis'teki faaliyeti.....	244
Büyük Taarruz kararı.....	245
Başkomutanlık Meydan Savaşı.....	248
Ateşkes önerisi	249
Ordularımız ilk hedef Akdeniz'e vardılar	251
Mudanya Konferansı	252
Padişahlığın kaldırılması.....	253
Vahdettin İngiliz savaş gemisiyle kaçıyor	257
Abdülmecid Efendi'nin halife seçilmesi	258
Cumhuriyet Halk Partisi.....	260
Partinin ilk programı	261
Muhaliflerin saldırıları	263
Yeniden seçim yapılması kararı.....	266

Lozan süreci	267
Tevfik Paşa ve arkadaşları da Lozan'a gitmek istiyor ...	268
Lozan görüşmeleri kesintiye uğradı	270
Lozan Konferansı'nın ikinci evresi	271
Lozan Barış Antlaşması	272
Lozan Antlaşması maddeleri (Özettir).....	272
Yeni Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara	274
Cumhuriyet'in ilanı: 29 Ekim 1923	275
Rauf Bey'in halifelığe olan bağlılığı	278
Halifeliğin kaldırılması	282
Başarısızlığa uğratılan büyük komplo	285
Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası.....	287
Cumhuriyet düşmanlarının son alçakça girişimleri	289
Huzur ve güvenliğin sağlanması için alınan olağanüstü önlemlerin sonuçları.....	290
Türk gençliğine bıraktığım kutsal armağan.....	293

Samsun'a çıkışım ve ülkenin genel durumu

Benim adım Mustafa... Mustafa Kemal Atatürk...

19 Mayıs 1919'da, 9. Ordu komutanı olarak *Bandırma* vapuruyla Samsun'a çıktım. Benim Samsun'a çıkışım, Kurtuluş Savaşı'nın da başlangıcı olmuştur.

O dönemde Osmanlı Devleti büyük bir yıkım içindeydi. I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin de içinde bulunduğu İttifak Devletleri grubu yenilmişti.

Alman İmparatorluğu, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğu ve Bulgaristan Krallığı, İttifak Devletleri olarak savaşa girmişlerdi.

İtilaf Devletleri ise şunlardı:

Birleşik Krallık, Rusya, Fransa, Belçika, İtalya, Portekiz, Romanya, ABD, Yunanistan, Sırbistan, Avustralya, Britanya'nın denizaşırı toprakları, Güney Afrika, Hindistan, Kanada, Yeni Zelanda, Karadağ...

Osmanlı Devleti bu savaştan yenik çıkmıştı. Ordusu zarara uğramıştı. Halkı yorgun ve yoksuldu.

Ülkeyi bu savaşa sürükleyen yöneticileri, yenilgiden sonra kendi hayatlarını kurtarmak için yurttan kaçıp gitmişlerdi.

Padişah Vahdettin, soysuzlaşmıştı. Tahtını korumak için çok zalimce ve alçakça birtakım önlemler almaya çalışıyordu. Damat Ferit Paşa'nın başkanlığındaki hükümet güçsüz ve korkaktı. Padişaha boyun eğmişler, kendilerini koruyabilmek için her şarta razı olmuşlardı.

Ordunun elinden silahları ve cephanesi alınmıştı. İttifak Devletleri, İtilaf Devletleri'yle bir antlaşma imzalamışlardı (*Mondros Antlaşması*). Ancak bu antlaşmanın şartları oldukça ağırdı. Üstelik İtilaf Devletleri antlaşma şartlarına uyma gereği duymuyorlardı. Bazı bahanelerle Osmanlı Devleti'ni işgal ediyorlardı. Bu durum halkı daha da usandırmış ve fakirleştirmişti. İtilaf Devletleri'nin donanmaları ve askerleri İstanbul'u da işgal etmişlerdi. Fransız askerleri Adana'da, İngiliz askerleri Urfa, Maraş, Gaziantep, Merzifon ve Samsun'da, İtalyan askerleri Antalya ve Konya'da bulunuyorlardı. Her tarafta yabancı subaylar, memurlar ve özel ajanlar vardı.

Ben Samsun'a çıkmadan dört gün önce yani 15 Mayıs 1919'da İtilaf Devletleri'nin uygun görmesiyle birlikte Yunanlılar da İzmir'i işgal etmişti.

Osmanlı Devleti'nin içinde yaşayan azınlıklar da yurdun çökertilmesini istiyorlardı. Gizli ya da açık yoldan amaçlarını gerçekleştirebilmek için çabalıyorlardı. Düşman askerleriyle işbirliği içindeydiler.

Elde edilen güvenilir belgeler göstermiştir ki İstanbul Rum Patrikliği'nde kurulan Mavri Mira Kurulu, çeteler kurmakla, bu çeteleri yönetmekle, gösterilerini, propagandalarını ve toplantılarını yaptırmakla uğraşıyorlardı. Yunan Kızılhaçı, Resmi Göçmenler Komisyonu, Mavri Mira Kurulu'nun faaliyetlerini kolaylaştırmakla meşguldü. Mavri Mira Kurulu'nun yönetimindeki Rum okulları, izci örgütlerden de alınan yirmi yaşını aşmış gençlerin de katılımıyla gelişmeye devam ediyordu.

Ermeni Patriği Zaven Efendi de, Mavri Mira Kurulu'yla birlikte çalışıyordu. Merkezi İstanbul'da olan Pontus Cemiyeti, Trabzon, Samsun ve Karadeniz kıyılarında kurulmuştu. Hiçbir engelle karşılaşmadan kolaylıkla ve başarıyla çalışmalarını sürdürüyorlardı.

Kurtuluş çareleri

Durum oldukça korkunç, şartlarsa çok ağırdı. Her yerde ve her bölgede birtakım kişiler, bazı kurtuluş yolları düşünmeye başlamışlardı. Bu kurtuluş düşünceleri,

beraberinde bazı örgütlerin doğmasına da yol açtı. Örneğin Edirne ve dolaylarında Trakya-Paşaeli adında bir dernek kuruldu.

Genel merkezi İstanbul'da olmak üzere doğuda Erzurum ve Elazığ'da Vilayat-ı Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti kurulmuştu. Trabzon'da Muhafaza-i Hukuk adında bir cemiyet daha vardı Ayrıca İstanbul'da da Trabzon ve Havalisi Ademi Merkeziyet Cemiyeti bulunuyordu. Bu dernek merkezinin gönderdiği temsilcilerle, Of ilçesinde ve Rize Sancağı'nda da şubeler açılmıştı.

13 Mayıs'tan beri İzmir'in işgal edileceği yönünde birtakım belirtiler fark eden bazı genç yurtseverler, 14 Mayıs gecesi bir araya gelip bir halk gösterisi gerçekleştirerek Redd-i İlhak fikrini ortaya attılar ve bu fikrin yayılması için bir toplantı gerçekleştirdiler. Ancak ertesi gün sabah saatlerinde Yunan askerleri rıhtımda görününce bu toplantıdan, umulan ölçüde sonuç alınamamıştır.

Milli kuruluşların siyasi amaçları

Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin ileri gelen bazı üyeleriyle İstanbul'dayken görüşmüştüm. Onlar Osmanlı Devleti'nin çökeceği ihtimalinin çok yüksek olduğu fikrindeydiler. Osmanlı Devleti'nin parçalanacağı korkusuyla Trakya'yı ve eğer mümkün olabilirse Batı Trakya'yı da birleştirerek, İslam ve Türk topluluğunu bütün halin-

de kurtarmayı düşünüyorlardı. Bunu başarabilmek için İngiltere'nin ya da Fransa'nın desteğini ve yardımını almak istiyorlardı. Amaçlarının bir Trakya Cumhuriyeti kurmak olduğu belliydi.

Vilayat-ı Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti'nin kuruluş amacı şuydu:

Doğu illerinde oturan bütün halkın dini ve siyasi haklarının serbestçe kullanılmasını sağlamak için yasal yollara başvurmak.

Bu illerdeki Müslüman halkın tarihi ve milli haklarını gerektiğinde medeniyet dünyası karşısında savunmak...

Doğu illerinde yapılan zulüm ve işlenen cinayetlerin sebepleriyle birlikte bu suçlara sebep olanların, tarafsızca cezalandırılmasını istemek.

Türklerle azınlıklar arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesine ve eskiden olduğu gibi iyi ilişkilerin sağlaştırılmasına çalışmak.

Savaşın neden olduğu yıkım ve yoksulluğa, hükümet katında çare aramaktı.

Vilayat-ı Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti'nin İstanbul'daki yönetim merkezinin, medeni ve bilimsel yollarla amaçlarına ulaşabilecekleri konusunda oldukça iyimser oldukları anlaşılıyor. Bu yolda çalışmalar yapmaktan geri durmuyorlardı. Doğu illerindeki Müslüman halkın haklarını savunmak üzere *Le Pays* (Devlet) adında Fransızca bir gazete yayımlanıyor, *Hadisat* (Olaylar) gazetesini çıkarma hakkını üstleniyorlardı. Bir yandan da İstanbul'daki İtilaf Devletleri temsilcilerine ve